

Inhoudsopgave

Voorwoord.....	3
Overzichtskaart	6
Algemene tips	7
De mooiste wandelingen in Noord-Engeland.....	9
Bijzondere kenmerken en bezienswaardigheden.....	10
GPS-tracks en coördinaten van de beginpunten.....	19
Symbolen.....	19
Natuur en landschap in Noord-Engeland	20
Informatie en adressen	25
1 3.30 uur Flamborough Head.....	40
2 4.30 uur Yorkshire Wolds bij Thixendale.....	43
3 2.45 uur Rievaulx Abbey.....	46
4 4.15 uur Hasty Bank und Bilsdale.....	48
5 5.15 uur Rosedale en Spaunton Moor.....	51
6 3.45 uur Hole of Horcum.....	54
7 3.15 uur Robin Hood's Bay.....	56
8 5.15 uur Van Whitby naar Staithes.....	59
9 1.30 uur Roseberry Topping, 320 m.....	62
10 2.20 uur Durham en River Wear.....	64
11 3.00 uur Van Blyth naar St. Mary's Lighthouse.....	66
12 2.40 uur Hulne Park.....	68
13 2.45 uur Dunstanburgh Castle en Craster.....	70
14 2.00 uur Lindisfarne (Holy Island).....	72
15 4.00 uur Humbleton Hill, Great Moor en Carey Burn.....	74
16 5.45 uur The Cheviot, 815 m.....	76
17 3.30 uur Windy Gyle, 619 m.....	78
18 4.30 uur Upper Coquetdale bij Alwinton.....	80
19 6.30 uur Langs Hadrians Wall.....	83
20 4.15 uur Lanercost Priory en Birdoswald Roman Fort.....	86
21 2.15 uur Long Meg and Her Daughters.....	88
22 4.45 uur Upper Teesdale.....	90
23 4.30 uur High Cup Nick, 574 m.....	93
24 5.30 uur Howgill Fells en The Calf, 676 m.....	96
25 6.15 uur Upper Swaledale en Gunnerside Gill.....	99
26 3.00 uur Rondon Reeth.....	102
27 2.40 uur River Ure en Jervaulx Abbey.....	104
28 4.40 uur Van Hawes naar Semer Water.....	106
29 8.00 uur Ingleborough, 723 m, en Ribblesdale.....	109

30	4.00 uur	Gordale Scar, Malham Cove en Malham Tarn	112
31	4.15 uur	Wharfe- en Littondale	114
32	2.30 uur	Tussen Conistone en Grassington	116
33	2.15 uur	Brimham Rocks	118
34	2.45 uur	Bolton Abbey en The Strid	120
35	3.00 uur	Leeds & Liverpool Canal bij Gargrave	122
36	2.25 uur	Haworth Moor en Top Withens	124
37	3.15 uur	Hebden Dale en Heptonstall	126
38	2.10 uur	Kust bij Formby	128
39	3.15 uur	Gouw aan de River Ribble	130
40	4.00 uur	Onderweg naar Lancaster	132
41	2.15 uur	Aan de rand van Morecambe Bay	134
42	2.45 uur	Sandscale Haws	136
43	5.30 uur	Swirl How, 802 m, en The Old Man of Coniston, 803 m	138
44	5.00 uur	Claife Heights en Windermere	141
45	3.45 uur	Waterhead en Wansfell Pike, 484 m	144
46	2.15 uur	Rondom Grasmere en Rydal Water	146
47	5.10 uur	Great en Little Langdale	148
48	3.45 uur	Onderweg door Eskdale	151
49	2.30 uur	Ravenglass en Muncaster Park	154
50	5.30 uur	Scafell Pike, 978 m	156
51	6.15 uur	Pillar, 892 m, en Red Pike, 821 m	158
52	3.45 uur	St. Bees Head	160
53	3.30 uur	Buttermere en Rannerdale Knotts	162
54	7.00 uur	Over de Catbells naar Dale Head, 753 m	164
55	4.45 uur	Skiddaw, 931 m	166
56	2.00 uur	Castlehead en Friar's Crag	168
57	5.30 uur	Borrowdale en Watendlath	170
58	6.20 uur	Helvellyn, 950 m	173
59	3.15 uur	Ullswater-oeverweg	176
60	5.15 uur	High Street, 828 m	179
Register			182

Lake District, zie detailkaart p. 7

Algemene tips

Wandelingenkeuze en planning

Elk van de beschreven wandelingen heeft zijn eigen charme, maar niet voor iedereen en niet altijd. Als hulpmiddel verwijs ik u naar het overzicht op blz. 10/11, waar een samenvatting is gemaakt aan de hand van de bezienswaardigheden, bijzonderheden en zwaarte van elke wandeling:

- **Wandeltijden:** omdat conditie, weersomstandigheden en toestand van de weg van invloed zijn op uw wandelsnelheid, zijn de vermelde wandeltijden slechts een indicatie. Om de totale duur van de wandeling te bepalen, dient u de genoemde wandeltijd uit te breiden met de tijd die u nodig heeft voor pauzes, fotostops en rust (gemiddeld 10-30 % bij de genoemde wandeltijd optellen).
- **Hoogteverschil:** het vermelde hoogteverschil bij klimmen en dalen is het bruto verschil – d.w.z. het zijn de daadwerkelijk afgelegde hoogteverschillen, inclusief lichte beklimmingen en afdalingen die u onderweg tegenkomt.
- **Zwaarte:** steilte, blootstelling aan de elementen en verloop van de route bepalen de zwaarte van een wandeling. Steile, rotsige en onbeschutte routes vergen meer tredzekerheid. Langs grillige rotsformaties en steile kusten is hoogtevrees uit den boze.
- **Oriëntatie:** De herkenbaarheid en begaanbaarheid van paden op open terrein en ook de plaatsing en kwaliteit van markeringen zijn factoren waar u rekening mee dient te houden. Het is hier en daar belangrijk te kunnen vertrouwen op uw richting- en oriëntatiegevoel.

De hierboven vermelde aspecten vormen tezamen de 'gemiddelde waarden' die in drie categorieën zijn opgedeeld. Onthoud echter dat deze indeling is gebaseerd op 'normale' omstandigheden. Ongunstige omstandigheden kunnen ertoe leiden dat de moeilijkheidsgraad hoger wordt.

Bijna elke wandeling kan naar keuze worden verlengd of ingekort, zodat u de tocht kunt aanpassen aan uw persoonlijke wensen. Op eventuele omwegen kan de zwaarte anders zijn dan aangegeven bij de oorspronkelijke route.

Gemakkelijk Wandelingen met lichte tot matige hoogteverschillen over asfaltwegen, veld- en boswegen met desondanks enkele korte meer inspannende onderdelen. Overwegend eenvoudig te volgen route, al kan het voorkomen dat op velden en weiden stukken zijn die minder goed herkenbaar zijn als pad. Bij hellingen zijn meestal treden of leuninggen aangebracht.

Tamelijk moeilijk Wandelingen of bergtochten met matige tot pittige hoogteverschillen over smalle en steile paden en wegen, die plaatselijk oneffen en rotsig kunnen zijn. Het klimmen en het gebruik van treden en/of stapstenen kan de nodige inspanning vergen. Wegloze splitsingen komen ook voor. Deze wandelingen vereisen tredzekerheid en een goed oriëntatiegevoel.

Moeilijk Bergtochten met aanzienlijke hoogteverschillen of inspannende, lange wandelingen met rotsige of stenige stukken en/of minder toegankelijke

stukken. Op sommige stukken zult u gebruik moeten maken van de handen of eenvoudige klimtechnieken. De route kan door lange stukken ongemarkeerd en padloos terrein voeren. Behalve tredzekerheid en een goed oriëntatiegevoel dient u op de hoogte te zijn van de gevaren die een bergwandeling met zich mee kunnen brengen. Ook wilt u geen last hebben van hoogtevrees.

Cleveland Way nabij Hasty Bank.

De mooiste wandelingen in Noord-Engeland

Van Whitby naar Staithes

Deze prachtige kustwandeling verbindt mooie stranden en baaien, steile kusten en havenplaatsjes (wandeling 8; 5.15 uur).

Dunstanburgh Castle en Craster

Pal langs de kust en door duinen naar een machtige burchtruïne en een schilderachtig vissersplaatsje (wandeling 13; 2.45 uur).

Langs Hadrians Wall

De meest noordelijke grens van het Romeinse Rijk bezorgt u in archeologische zin en ook qua uitzicht kippenvel (wandeling 19; 6.30 uur).

Upper Teesdale

De afwisselende wandeling door een dal met een mooie rivier, vele watervallen, bloemenpracht en schilderachtige hoeves (wandeling 22; 4.45 uur).

High Cup Nick

De bijnaam van 'het mooiste trogdal van Engeland' slaat de spijker op zijn kop! Ook Eden Valley (!) met zijn geschiedenis van herders mag er zijn (wandeling 23; 4.30 uur).

Upper Swaledale en Gunnerside Gill

Eindelozes stenen muren vormen het typische uiterlijk van de Dales en oude steengroeven in de nabijgelegen dalen nodigen uit tot verkenning (wandeling 25; 6.15 uur).

Gordale Scar, Malham Cove en Malham Tarn

Hier ziet u steile rotswanden, kloven, rotsvelden, dolines en andere karstformaties als uit een prentenboek (wandeling 30; 4.00 uur).

Strand en duinen bij Formby

Lange stranden en duinen met door de wind aangetaste struiken en bizar gevormde bomen nodigen uit tot een nadere verkenning (wandeling 38; 2.10 uur).

Scafell Pike

Deze wandeling voert naar de hoogste berg van Engeland en naar het midden van het Lake District (wandeling 50; 5.30 uur).

Over de Catbells naar Dale Head

Vanaf de bergrug ten westen van Derwent Water geniet u bij elke meter die u hoger komt van een ander fascinerend uitzicht. Te combineren met wandeling 57 tot tweedaagse wandeling (wandeling 54; 7.00 uur).

Borrowdale en Watendlath

De wandeling tussen Derwent Water, Castle Crag en Watendlath toont u de schoonheden van het noordelijke Lake District. In combinatie met wandeling 54 uit te breiden tot tweedaagse tocht (wandeling 57; 5.30 uur).

High Street

Beklimmingen en afdalingen voeren door een schitterend berglandschap met uitzicht over de hele bergrug (wandeling 60; 5.15 uur).

Recht van overpad

Wat betreft het recht van overpad door het landschap bestaat er in Engeland regelgeving die in veel opzichten sterk verschilt van die in Centraal-Europa.

Public right of way: recht van gebruik van voetpaden (footpaths), onverharde paden (bridlepaths, bridleways) en straatjes (byways). Hoewel de eerstgenoemde paden uitsluitend toegankelijk zijn voor voetgangers, mogen onverharde pa-

Onderweg in 'Border Country'

Deze rondwandeling biedt een afwisselende mix tussen dal en hoogland. In het dal van de River Coquet, voert de route door een aantrekkelijk zijdal met vele verrassende uitzichten. De tocht over de hellingen rond Saughy Hill biedt bij elke stap weer een nieuw vergezicht over het schitterende landschap. Op de terugweg reikt het uitzicht over de zuidelijke uitlopers en het hogere deel van het Coquet-dal.

Beginpunt: parkeerplaats aan de westkant van Alwinton (betaald parkeren).

Hoogteverschil: 430 Hm.

Zwaarte: veld- en weidewegen, onverharde paden, een kort stukje weg (ca. 1,5 km). Hier en daar is de route niet erg duidelijk te volgen en de ondergrond dras-

sig en nat. Enkele hekken moeten worden overgeklimmen. Tredzekerheid en richtingsgevoel zijn een pré.

Opmerking: zie wandeling 17.

Horeca: geen gelegenheden.

Kaart: OS Explorer Series OLI6.

Shillmoor ligt fotogeniek aan de samenloop van de Usway Burn en de River Coquet.

Vanaf de **parkeerplaats (1)** volgt u de smalle asfaltweg ca. 1,4 km naar het noordwesten tot u die bij de **wegwijzer 'Shillmoor' (2)** hellingopwaarts op een pad verlaat. U negeert zijsporen en -paden en volgt het hier en daar met paaltjes gemarkeerde onverharde pad. Voorbij de Pass **Peth** daalt u via de helling af. Dan steekt u een riviertje over voordat u met minimale hoogteverschillen Shillmoor bereikt. Tussen de huizen buigt u scherp af naar rechts op een brede **veldweg (3)** die naar het noorden voert door het dal van de **Usway Burn**. U steekt meerdere bruggen over en bereikt de boerderij **Batailshiel Haugh**, waar u rechts aan voorbijgaat.

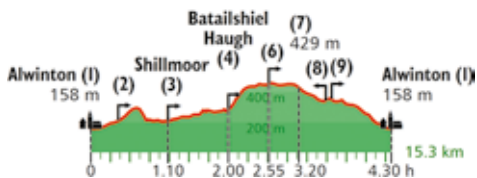

De River Coquet meandert door het voorland van Cheviot.

Bij de daaropvolgende **splitsing** kiest u voor de schuin naar rechts aftakkende **grasweg (4)** de helling op. Voorbij een over te klimmen hek gaat u rechts (!) op een onduidelijk spoor naar beneden tot u een **verhoging (5)** bereikt. Hier gaat u rechtsaf en wandelt u verder omhoog op een quad-spoor naar de heuvelrug van een van de uitlopers van Saughy Hill. Op een drassige vlakke is de nodige oplettendheid gewenst, omdat het hier bijna onzichtbare spoor schuin naar rechts afbuigt. Al gauw bereikt u een brede **bosweg (6)** die u naar rechts volgt. Deze weg maakt, nadat u langs de bosrand en door een klein bos bent gewandeld, een **bocht naar links**, waar u de weg rechtdoor verlaat ('restricted byway', **7**).

Op een brede weideweg daalt u onregelmatig af. Voorbij enkele **schapenkralen (8)** gaat u schuin naar links en loopt u om een heuvel heen. Voorbij de top kiest u het **pad (9)** schuin rechts en passeert u op de weg naar beneden op enige afstand een bosrand. Daarachter resteert nog een laatste klim voordat een duidelijk herkenbaar pad op een heuvelrug naar het zuiden afdaalt. Al gauw krijgt u **Alwinton** in zicht. Nadat u twee boerderijen links bent gepasseerd,

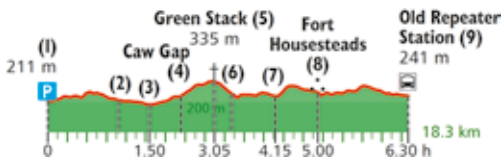
gaat de veldweg over in een asfaltweg die u na korte tijd naar rechts verlaat. Op de hoofdweg komt u uit bij de **parkeerplaats (1)**.

Langs de grens van een voormalig wereldrijk

Caesar verkeek zich op de verovering van Groot-Brittannië (55 en 54 v. Chr.), hetgeen pas in 43 n. Chr. onder keizer Claudius geschiedde. Keizer Hadrianus consolideerde vanaf 122 n. Chr. de noordelijke grens van het Romeinse Rijk door een muur te bouwen die zich over 120 km uitstrekte van de Noordzee tot de Ierse Zee. De Romeinse bouwmeesters maakten gebruik van het landschap en namen de ruige kant van de Great Whin Sill op in hun verdedigingslinie. De hier beschreven wandeling voert niet alleen langs archeologisch interessante plekken, maar ook langs plaatsen met prachtige uitzichten aan de Muur van Hadrianus. Het is echter geen wandeling om te onderschatten.

Beginpunt: parkeerplaats in Greenhead-Walltown (betaald parkeren). Vanaf de B 6318 ten oosten van Greenhead afslaan naar het Roman Army Museum en daar voorbij naar de parkeerplaats rijden.

Eindpunt: halte 'Old Repeater Station'; vanaf daar per bus terug naar de hierboven genoemde parkeerplaats.

Hoogteverschil: 750 m klimmen, 720 m afdalen.

Zwaarte: overwegend bergpaden en weidewegen, vele steile beklimmingen en afdalingen, hier en daar onregelmatige rotstreden. Veelvuldig overklimmen van hekken, muren en hagen. Tredzekerheid gewenst.

Opmerking: de Muur van Hadrianus is werelderfgoed: houd hier rekening mee en wandel niet over de muur.

Varianten: 1.) op sommige plekken kunt u de ruige beklimmingen en afdalingen omzeilen; 2.) ook kortere etappes zijn mogelijk. Geschikte begin- of eindpunten zijn ook (van W naar O): Cawfields, Once Brewed, Fort Housesteads.

Te combineren met: het eerste deel van wandeling 20 (wegpunt 1-wegpunt 5) en een hier niet beschreven, maar ter plaatse duidelijk gemarkeerde weg tussen Birdoswald en Greenhead-Walltown om er een tweedaagse tocht van te maken (ca. 33 km).

Horeca: Twice Brewed Inn in het gehucht Once Brewed (ongeveer 500 m van de wandelroute verwijderd); Visitor Centre Fort Housesteads (kiosk), The Old Repeater Station (verfrissingen).

Kaart: OS Explorer Series OL43.

U volgt vanaf de **parkeerplaats (1)** de route met 'eikelsymbolen' door de oude steengroeve, buigt voorbij een hekje af naar links en bereikt de heuvelrug

De Muur van Hadrianus bekroont de grillige steile rotsen van de Great Whin Sill.

van de **Walltown Crags**, waarop u verder omhoog wandelt en daarbij de noordzijde aanhoudt. Voorbij de eerste heuvel daalt u af en bereikt u een gedeelte met wat grotere hoogteverschillen en steilere beklimmingen en afdalingen, soms over rotsblokken. In de lagere stukken zijn er veel hekken waar u overheen moet klimmen. Aansluitend verlaat u de heuvelrug en volgt u de voet van de helling. Na het passeren van een klein bos gaat u rechtdoor voorbij een **boerderij (2)**.

Bij de volgende boerderij stuit u op de overblijfselen van Fort Aesica. Hier treft u weer een hek met daarop het 'eikelsymbool' en daalt u verder over weiden af langs de voet van de helling. Hier gaat u rechtsaf een **brug** over en aan de overkant links **(3)**. Via een parkeerplaats, ten noorden van een meer van een steen-

groeve, bereikt u een grasweg en krijgt u zicht op de **Cawfield Crag**s, die evenals de **Walltown Crag**s aan hun reliëf te herkennen zijn. Een smalle weg in de **Caw Gap (4)** steekt u rechtdoor over. U wandelt nu op een langgerekte heuvelrug en bereikt op **Green Stack (5)** het hoogste punt van deze wandeling. Vanaf hier daalt u geleidelijk af. U steekt nog een **weg (6)** over en bereikt niet lang daarna de steile klim naar de **Steel Rigg**.

Met daaropvolgende korte, maar pittige beklimmingen en afdalingen bereikt u **Milecastle 39** en de beroemde 'Sycamore Gap' en wandelt u daarna verder bovenlangs **Crag Lough** en door een naaldbos naar beneden. Voorbij een **veldweg (7)** gaat het pad weer omhoog. Na meer beklimmingen en afdalingen gaat u in de lengterichting door een kreupelbos en bereikt u aan het eind hiervan de westelijke muur van **Fort Housesteads (HE/NT, 8)**. Via een klein hek kunt u rechts een omweg maken naar het museum en het fort.

U zet de wandeling rechtdoor voort, wisselt aan de voet van de helling naar de rechterkant van de muur en klimt niet lang daarna de muur over. Aansluitend gaat de route via de inmiddels bekende beklimmingen en afdalingen verder. Vanaf het hoogste punt van de **Sewingshields** daalt de route af. Voorbij een bos bereikt u een veldweg waarop u rechtsaf gaat en via een wijde bocht op de hoofdweg uitkomt. Ongeveer 400 m verderop naar links bevindt zich **The Old Repeater Station (9)**, waar ook de bushalte is.

